

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การผลิตเห็ดฟางโรงเรือนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเห็ดและผักปลอดสารพิษบ้านหนองหว้า ตำบลบ้านช่อง อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้เครื่องมือแบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง ซึ่งได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการศึกษาวิจัย การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ตามรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ เกษตรกรผู้ผลิตเห็ดฟางโรงเรือนที่เป็นสมาชิกเครือข่ายกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเห็ดและผักปลอดสารพิษบ้านหนองหว้า อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 105 คน ศึกษาประชากรทั้งหมด โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ประกอบด้วยคำถามที่กำหนดคำตอบให้เลือกตอบ คำถามแบบปลายปิด และคำถามแบบปลายเปิด จำนวน 4 ตอน

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการผลิตเห็ดฟางโรงเรือน การเป็นสมาชิกของสถาบันเกษตรกร การเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการผลิตเห็ดฟางโรงเรือน แรงงานในการผลิตเห็ดฟางโรงเรือน การถือครองที่ดินสำหรับการผลิตเห็ดฟางโรงเรือน พื้นที่ผลิตเห็ดฟางโรงเรือน การประกอบอาชีพ การเกษตรอื่นร่วมกับการผลิตเห็ดฟางโรงเรือน แหล่งทุนสำหรับการผลิตเห็ดฟางโรงเรือน การจำหน่ายผลผลิตเห็ดฟางโรงเรือน รายได้ของครอบครัวจากการผลิตเห็ดฟางโรงเรือน แหล่งที่ได้รับข้อมูลข่าวสารในด้านความรู้ในการผลิตเห็ดฟางโรงเรือน

ตอนที่ 2 สภาพการผลิตเห็ดฟางโรงเรือนของเกษตรกร ประกอบด้วย โรงเรือน การเตรียมวัสดุปลูก ระบบการให้น้ำ การดูแลรักษา การป้องกันกำจัดโรคและแมลงของเห็ดฟาง การเก็บเกี่ยว การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในเรื่อง การผลิตเห็ดฟาง การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว การขนส่ง การจำหน่าย

ระดับปัญหามากที่สุด	เท่ากับ	5	คะแนน
ระดับปัญหามาก	เท่ากับ	4	คะแนน
ระดับปัญหปานกลาง	เท่ากับ	3	คะแนน
ระดับปัญหาน้อย	เท่ากับ	2	คะแนน
ระดับปัญหาน้อยที่สุด	เท่ากับ	1	คะแนน

ตอนที่ 4 ความต้องการการส่งเสริมความรู้ ช่องทาง และวิธีการส่งเสริม ในเรื่อง การเตรียมวัสดุปลูก โรงเรือน ระบบการให้น้ำ การเตรียมวัสดุปลูก การกำจัดศัตรูเห็ดฟาง การผลิตเห็ดฟางคุณภาพ การแปรรูปเห็ดฟาง การดูแลรักษา การตลาด การรวมกลุ่ม การจัดทำบัญชี โดยกำหนดระดับความต้องการ ดังนี้

ต้องการมากที่สุด	เท่ากับ	5	คะแนน
ต้องการมาก	เท่ากับ	4	คะแนน
ต้องการปานกลาง	เท่ากับ	3	คะแนน
ต้องการน้อย	เท่ากับ	2	คะแนน
ต้องการน้อยที่สุด	เท่ากับ	1	คะแนน

2.2 การสร้างเครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.2.1 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาทฤษฎีและหลักวิชาการต่างๆ สำหรับใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

2.2.2 กำหนดกรอบของเนื้อหาของข้อคำถามให้สอดคล้องกับแนวคิดในการวิจัย การผลิตเห็ดฟางโรงเรือนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเห็ดและผักปลอดสารพิษบ้านหนองหว้า

2.2.3 เครื่องมือที่จัดสร้างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจสอบให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และดำเนินการปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะ

2.2.4 ทำการทดสอบเครื่องมือโดยการนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้วทั้งฉบับ มาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องในเนื้อหา (content validity) แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุง ให้ชัดเจน และถูกต้อง ทดสอบเครื่องมือกับเกษตรกรผู้ผลิตเห็ดฟางโรงเรือนในอำเภอสนมชัยเขตที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา จำนวน 20 ราย แล้วจึงนำแบบสัมภาษณ์มาพิจารณาแก้ไขปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้สมบูรณ์และมีความถูกต้องตามเนื้อหาที่ต้องการวัดให้มากที่สุด

2.2.5 การตรวจสอบความเชื่อถือได้ โดยได้ทำการตรวจสอบความเชื่อถือได้ (reliability) ของแบบสัมภาษณ์ แล้วจึงนำมาหาค่าความน่าเชื่อถือโดยใช้วิธีการหาค่า Cronbach's alpha ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ในการคำนวณ ได้ค่าเชื่อถือได้ของการวัด ผลปรากฏว่าแบบสัมภาษณ์แต่ละตอนมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ดังนี้

ความต้องการการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Cronbach's alpha) เท่ากับ 0.85

ปัญหาในการผลิตเห็ดฟางโรงเรียนของสมาชิก มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Cronbach's alpha) เท่ากับ 0.88

จากนั้นจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์อีกครั้งก่อนที่จะนำไปสัมภาษณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้วิธีสัมภาษณ์โดยตรงระหว่างผู้สัมภาษณ์กับเกษตรกร เป็นรายบุคคล พร้อมการสังเกต และทำการชี้แจงวัตถุประสงค์และเนื้อหาในแบบสัมภาษณ์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้มีความเข้าใจในเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์ โดยนัดหมายผ่านผู้นำหมู่บ้าน ผู้นำกลุ่ม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลต่างๆ ที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ได้นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล จัดทำรหัสข้อมูล และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ทางสถิติ สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละตอนมีดังนี้

4.1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร ส่วนที่เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ และร้อยละ สำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติ คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 สภาพการผลิตเห็ดฟางโรงเรียนของสมาชิก ใช้วิธีการวิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่และร้อยละ

4.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ ในการผลิตเห็ดฟางโรงเรียนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเห็ด และผักปลอดสารพิษบ้านหนองหว้า ตำบลบ้านช่อง อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ใช้วิธีการวิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย นำข้อมูลที่ได้มาแบ่งเกณฑ์ในแต่ละข้อ

แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง สำหรับคะแนนน้ำหนักเฉลี่ยแบ่งออกเป็นช่วง ๆ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.21 - 5.00	หมายถึง	ระดับปัญหามากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.41 - 4.20	หมายถึง	ระดับปัญหามาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.61 - 3.40	หมายถึง	ระดับปัญหาปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81 - 2.60	หมายถึง	ระดับปัญหาน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.80	หมายถึง	ระดับปัญหาน้อยที่สุด

4.4 ความต้องการความรู้ช่องทางและวิธีการส่งเสริม นำข้อมูลที่ได้มาแบ่งเกณฑ์ในแต่ละข้อ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง สำหรับคะแนนน้ำหนักเฉลี่ยแบ่งออกเป็นช่วง ๆ ดังนี้ คือ

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.21 - 5.00	หมายถึง	ความต้องการมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.41 - 4.20	หมายถึง	ความต้องการมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.61 - 3.40	หมายถึง	ความต้องการปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81 - 2.60	หมายถึง	ความต้องการน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.80	หมายถึง	ความต้องการน้อยที่สุด

